

گفت‌وگو

مهدی پاشازاده، مدافع پیشین

تیم ملی فوتبال در گفت‌وگو با «ایران»:

باشگاه‌های جهان تمایلی به جذب بازیکنان مسن ندارند

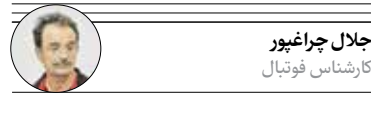
پریسا غفاری/ در شرایطی که بحث درباره افت کیفیت فوتبال ایران و کاهش تعداد لژیونرهای فوتبال ایران در لیگ‌های معتبر اروپایی به‌عنوان یک چالش جدی در محافل خبری مطرح شده‌است، مهدی پاشازاده، مدافع پیشین تیم ملی و یکی از لژیونرهای جام جهانی ۱۹۹۸، وضعیت موجود را محصول نبود برنامه‌ریزی، ضعف در پرورش استعدادها و نگاه نتیجه‌گرایانه در فوتبال ایران می‌داند. پاشازاده با اشاره به کیفیت نامطلوب فوتبال ایران وافت محسوس توانمندی بازیکنان ایرانی می‌گوید: «وقتی ۱۰ سال تغییر در ترکیب تیم ملی فوتبال ایران نباشد و با همان بازیکنان ۲۰۲۲ به جام جهانی ۲۰۲۶ برویم، چه نوعی است که باشگاه‌های جهان خواهان بازیکن ایرانی با سن بالا باشند. بازیکن پیشین تیم ملی در ادامه توضیح می‌دهد: «بازیکنان زحمت خود را کشیدند، اما واقعیت این است که ما در ۱۰ سال گذشته رشدی در فوتبال نداشته‌ایم؛ از ۱۴ لژیونر ۲۰۲۲ به دو بازیکن در جام جهانی ۲۰۲۶ رسیدیم؛ این یعنی ساختار و برنامه‌ریزی ویژه‌ای برای بهبود کیفیت نداشتیم و جوانان خوبی را هم پرورش ندادیم. اگر دو، سه جوان مستعد هم پیدا شد، فرصت بازی پیدا نکردند و منی ساختار و توانمندی‌های خود، باشگاه‌های مطرح جهان خواهان جذب آنها شوند. این فرصتی بود که کادر فنی از آنها گرفت. پاشازاده به سن بازیکنان جام جهانی ۹۸ اشاره می‌کند و می‌گوید: «هن در آن زمان ۲۳ سال سن داشتم، مهدوی‌کیا ۱۲، سیروس دین محمدی ۲۴، علی منصوریان ۲۵ و کریم باقری ۲۳ ساله بودند؛ سنی معمول که توانستیم با نمایشی خوب لژیونر شویم. ولی اکنون در سال ۲۰۲۶، کادر فنی با تفکر نتیجه‌گرا و اعتقاد به باتجربه‌ها گام برداشت؛ حتی به نظرم اگر رامین رضاییان ۲۶ ساله هم بود، با این عملکرد برای یک سال می‌توانست در بهترین تیم‌ها لژیونر شود.» مربی فوتبال ایران با انتقاد از حضور بازیکنان فوتبال ایران در لیگ‌های سطح پایین می‌گوید: «خلی‌ها با هیجان از ترانسفر شدن بازیکنان به روسیه حرف می‌زنند؛ لیگ روسیه در حد لیگ امارات است و عجیب این است که باری در این لیگ برای فوتبالبست‌های ما آرزو شده‌است. آنها با ۱۰۰ میلیارد تومان می‌روند و با ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیارد تومان برای رضایتنامه برمی‌گردند بدون یک ریال آورده برای باشگاه‌های ایرانی. این رفت‌وآمدها برای فوتبال ایران و باشگاه‌ها هیچ سودی ندارد و تا زمانی که ساختار مدیریتی درستی نداشته باشیم، این چرخه معیوب در حال تکرار است.»

سینا حسینی/ در فوتبال مدرن، جام جهانی فقط به معنای برگزاری مسابقات ملی میان قدرت‌های راه‌افته به این تورنمنت نیست؛ بلکه در نقش موتور محرک اقتصاد جهانی فوتبال عمل می‌کند. این تورنمنت بزرگ، ویتربنی است که در آن استعداد‌های نوظهور از کشورهای در حال توسعه فوتبال، با چند نمایش درخشان می‌توانند مسیر حرفه‌ای خود را متحول کنند و همزمان، برای باشگاه‌های مبدأ آرزو‌ری قابل توجهی داشته باشند. نمونه‌های مصداقی در بازار نقل وانتقالات به‌خوبی این واقعیت را نشان می‌دهند: «جیمز رودریگز» پس از درخشش در جام جهانی ۲۰۱۴ با انتقالی حدود ۸۰ میلیون یورو از موناکو به رئال مادرید، به یکی از گران‌ترین خریدهای آن زمان تبدیل شد. «انزو فرانز» نیز پس از نمایش چشمگیر در جام جهانی ۲۰۲۲، با رقمی بیش از ۱۲۰ میلیون یورو با بنفیکا به چلسی پیوست و رکورد نقل وانتقالات لیگ برتر انگلیس را جابه‌جا کرد یا «یوشکو گواردیول» مدافع کرواسی، بعد از درخشش در همان جام جهانی با انتقالی حدود ۹۰ میلیون یورو راهی منچسترسیتی شد. حتی در سطحی پایین‌تر، «سوفیان امراپ» مراکش با عملکردش در قطر، توجه باشگاه‌های بزرگ را جلب کرد و ارزش بازاریش به‌شکل محسوسی افزایش یافت.

در این میان، کشورهایی مانند برزیل، آرژانتین، کرواسی، مراکش و حتی صربستان، از موفق‌ترین نمونه‌ها در

دوران افت و کاهش ترانسفر از لیگ ایران

یادداشت

جلال چراغیور

کارشناس فوتبال

معمولاً ایجنت‌ها در هر دوره جام جهانی، بازیکنان را بر اساس استانداردهای روز بازی برای ترانسفر به باشگاه‌ها انتخاب می‌کنند. این استانداردها به‌گونه‌ای است که ایجنت‌ها با مشاهده بازیکنان، خیلی سریع آن را تشخیص می‌دهند؛ درست مانند کارشناس الماس که در هر شرایطی بتواند قطعات الماس را شناسایی کند. در واقع ایجنت‌ها بازیکنان را در جریان بازی بر اساس فاکتورهای چون کنترل و نحوه کنترل توپ، تسلط بر توپ، نگاه به بازی و

«ایران» علل کاهش سهم ارزآوری باشگاه‌های فوتبال در بازار جهانی را بررسی می‌کند

جیب خالی، ژست میلیاردری

بهره‌برداری اقتصادی از جام جهانی بوده‌اند؛ کشورهایی که با ساختار مناسب در استعدادیابی و پرورش بازیکن، جام جهانی را به سکوی فروش و معرفی بازیکنان خود تبدیل کرده‌اند و از این مسیر، سالانه میلیون‌ها دلار درآمد غیرمستقیم به چرخه فوتبال‌شان تزریق می‌کنند. فوتبال ایران نیز در مقاطع مختلف، از این ویت‌ترین جهانی به شکل مطلوبی بهره برده بود؛ از ۱۹۹۸ «بجره صادراتی» برای بازیکنان ایرانی عمل می‌کرد. اما این چرخه درآمدزایی در سال‌های اخیر، بویژه پس از جام جهانی ۲۰۲۲ و ۲۰۲۶، به‌طرزی نگران‌کننده متوقف شده تا مشخص شود سید ایران از این بازار پررونق جهانی تقریباً خالی مانده است.

پس از جام جهانی ۱۹۹۸، موجی از لژیونر شدن بازیکنان ایرانی شکل گرفت. مهدوی‌کیا، پاشازاده، دین محمدی، شاهرودی، میناوند و خاکپور، هر یک به‌واسطه دیده‌شدن در بزرگ‌ترین صحنه فوتبال جهان، راهی لیگ‌های اروپایی شدند. این روند در سال ۲۰۰۶ نیز ادامه یافت؛ حتی با وجود نتایج نه‌چندان درخشان تیم ملی، بازیکنانی چون نکونام و تیموریان مسیر خود را به فوتبال اروپا باز کردند و دیگران نیز در ادامه به این جریان پیوستند.

۲۰۱۴ و بویژه ۲۰۱۸، این روند به بلوغ رسید. نمایش منسجم تیم ملی، نام‌هایی چون بیرانوند، امیری،

مستربینگ انتخاب می‌کنند. شکارچیان استعداد با چشمانی تیزبین، بازیکنان را نه بر اساس اتفاقات تصادفی فوتبال، بلکه طبق استانداردهای به‌روز این رشته می‌بینند. آنها فوق‌تخصص در تماشای بازیکن دارند؛ همان‌طور که کارلوس کی‌روش در جوانی در زمینه مشاهده و انتخاب بازیکن برای منچستریونایتد تخصص بالایی داشت. با این شرایط، این سؤال مطرح می‌شود که کدام ملی‌پوش فوتبال ایران را می‌توان صاحب «مستر تکنیک» دانست؟ حتی در مقاله‌ای جدید از فیفا آمده است که مهم نیست بازیکن در شرایط بدون فشار چگونه توپ را استپ می‌کند، بلکه مهم کنترل توپ در موقعیت‌های فشرده است؛ زمانی که بازیکن حریف او را محاصره کرده‌اند و باید واکنش نشان دهد. در این مقاله گل‌زنی به ۲۰ تیم اشاره شده که یکی از آنها «احتمال گل‌زنی تیم‌ها» است؛ مفهومی که کمتر به‌صورت دقیق

حسینی و دیگران را در رادر باشگاه‌های خارجی قرار داد. هرچند مقصد برخی از این انتقال‌ها کشور‌های حاشیه خلیج فارس بود، اما همچنان «برند فوتبال ایران» در بازار جهانی فعال و قابل‌اعتنا به نظر می‌رسید. اما امروز بعد از پرگزاری دو دوره رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ و ۲۰۲۶ این چرخه در عمل از حرکت ایستاده است. دیگر خبری از موج انتقال پس از جام جهانی نیست. نه‌تنها بازیکنان تازه‌ای به اروپا معرفی نمی‌شوند، بلکه حتی لژیونرهای فعلی نیز در آستانه بازگشت به لیگ داخلی قرار دارند. این وضعیت، فقط یک مسأله فنی نیست؛ بلکه یک ضربه مستقیم اقتصادی به بدنه فوتبال باشگاه‌های ایران است.

در فوتبال حرفه‌ای، فروش بازیکن یکی از منابع اصلی درآمدی باشگاه‌هاست. باشگاه‌هایی که در لیگ‌های متوسط یا ضعیف‌تر فعالیت می‌کنند، از طریق پرورش استعداد و فروش آن به لیگ‌های بزرگ‌تر، چرخه مالی خود را زنده نگه می‌دارند. فوتبال ایران اما در این بازار جهانی، در عمل سهمی ندارد. نه انتقال‌های بزرگ ثبت می‌شود، نه قراردادهای قابل‌توجهی منعقد می‌گردد و نه حق رشد به باشگاه‌های ایرانی بازمی‌گردد. آنچه وضعیت را نگران‌کننده‌تر می‌کند، الگوی معیوب برخی انتقال‌هاست. بازیکنان ایرانی با مبالغی ناچیز به لیگ‌هایی مانند پرتغال یا روسیه می‌روند، اما پس از دوره‌ای کوتاه و بدون پیشرفت محسوس، با ارقام

تعریف شده‌است. طبق این تعریف، ۷ تیم در کنار هم قرار می‌گیرند تا احتمال گلزنی تیمی و افرادی شکل بگیرد. ممکن است تیمی ۵۰۰ پاس بدهد، اما بیش از دو گل به ثمر نرساند؛ بنابراین، این تعداد پاس الزاماً به گل منجر نمی‌شود. در واقع، عواملی مانند موقعیت در زمین، نوع تمرینات، پاس‌های خطرناک، نحوه پاس‌هایی که خط دفاع حریف را می‌شکنند، سرعت پاس‌ها و موارد مشابه، احتمال گلزنی تیم را از نگاه تحلیلگران تیزبین پیش‌بینی می‌کنند و پس از بررسی، مشخص می‌شود که کدام تیم شانس بیشتری برای پیروزی دارد. نکته مهم دیگر، میدان‌گری (عملکرد بدنی و واکنشی) ورزشکار است. برای مثال، امپایه ۱۰۰ متر را در ۱۰ ثانیه می‌دود و واکنش‌هایش حدود سه‌دهم ثانیه است؛ مشابه مسی، چرا مسی در بازی کمتر آسیب می‌بیند، اما طارمی در دربی‌ل دچار آسیب می‌شود؟ زربار بازیکنی

مؤدیان دانست و گفت: یکی از مهمترین دستاوردهای این قانون، تسریع و تسهیل در استرداد مالیات به فعالان اقتصادی است.

مبارزه با فرار مالیاتی با هوشمندسازی فرایند‌ها رئیس کل سازمان امور مالیاتی در بخش دوم نشست خبری خود به مهمترین تغییر رویکرد نظام مالیاتی پرداخت و از آن به‌عنوان «عبور از حصاررسی مبتنی بر عامل انسانی و حرکت به سمت مالیات‌ستانی داده‌محور» یاد کرد.

سیدمحمدهادی سبحانیان با تأکید بر اینکه افزایش درآمد‌های مالیاتی نباید به معنای افزایش فشار بر مؤدیان تلقی شود، گفت: راهبرد سازمان، شناسایی دقیق فرارهای مالیاتی از طریق تحلیل داده‌ها و الگوریتم‌های هوشمند است؛ به گونه‌ای که مؤدیان شفاف‌گترین اصطکاک را با نظام مالیاتی داشته باشند و تمرکز سازمان بر شناسایی رفتارهای پرریسک و تخلفات سازمان‌یافته باشد.

وی اجرای قانون یا پانه‌های فروشنده‌گی و سامانه مؤدیان را مهمترین زیرساخت این تحول دانست و گفت: این قانون فقط ابزار وصول مالیات نیست، بلکه امکان کشف کتمان درآمد، اصلاح اطلاعات مؤدیان و شناسایی الگوهای غیرمتعارف را نیز فراهم کرده است؛ سبحانیان همچنین تصریح کرد: شناسایی شده‌اند که در عمل برای فعالیت‌های اقتصادی و تجاری مورد استناد قرار می‌گرفتند.

وی افزود: این موارد نیز پس از بررسی‌های سیستمی استخراج شده و فرآیند اصلاح یا رسیدگی به آنها آغاز شده است. سبحانیان با اشاره به برخی نمونه‌های محاسبه مالیات می‌شود و استفاده نادرست از اینتادکست مالیاتی، یکی از مصادیق فرار مالیاتی به شمار می‌رود. رئیس کل سازمان امور مالیاتی در ادامه اعلام کرد که چهار هزار و ۲۸۴ دستگاه کارتخوان غیرتجاری نیز شناسایی شده‌اند که در عمل برای فعالیت‌های اقتصادی و تجاری مورد استناد قرار می‌گرفتند. وی افزود: این موارد نیز پس از بررسی‌های سیستمی استخراج شده و فرآیند اصلاح یا رسیدگی به آنها آغاز شده است. سبحانیان با اشاره به برخی نمونه‌های محاسبه مالیات می‌شود و استفاده نادرست از اینتادکست مالیاتی، یکی از مصادیق فرار مالیاتی به شمار می‌رود. رئیس کل سازمان امور مالیاتی در ادامه اعلام کرد که چهار هزار و ۲۸۴ دستگاه کارتخوان غیرتجاری نیز شناسایی شده‌اند که در تبه ثبت‌شده واقعی آنها مطابقت نداشت است. وی تأکید کرد که در همه این پرونده‌ها، ابتدا به مؤدی اطلاع‌رسانی می‌شود و فرصت اصلاح اطلاعات در اختیار او قرار می‌گیرد و تنها در صورت احراز تخلف، اقدام‌های بعدی انجام خواهد شد.

مالیات بر سوداگری وارد مرحله اجرا می‌شود

در ادامه نشست، سبحانیان از آماده

از سرمایه‌های کشور محسوب می‌شوند، اما در برابر هرگونه تخلف نیز نمی‌توان بی‌تفاوت بود و حقوق عامه باید استیفاء شود.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی همچنین در تشریح مصادیق مبارزه با فرار مالیاتی از شناسایی ۱۷۴ هزار دستگاه کارتخوان در حوزه میوه و تره‌بار خبر داد که صاحبان آنها رفتار اقتصادی خرده‌فروشی داشتند، اما از دستگاه کارتخوان عمده‌فروشی استفاده می‌کردند. وی در توضیح این مصداق گفت:

ضرب سود فعالیت عمده‌فروشی یا خرده‌فروشی تفاوت قابل توجهی دارد و برخی مؤدیان با استفاده از کارتخوان‌های نامرئبط، تلاش می‌کردند مالیات کمتری پرداخت کنند؛ موضوعی که اکنون از طریق تحلیل داده‌ها و تطبیق رفتار اطلاعات قابل شناسایی شده است، سبحانیان همچنین از شناسایی ۸۶۱ فعال بازار طلا خبر داد که با وجود انجام فعالیت‌های معمول طلافروشی، از کارتخوان مربوط به فعالیت آب‌شده‌فروشی استفاده می‌کردند.

به گفته وی، تفاوت ماهیت این فعالیت‌ها موجب تفاوت در نحوه محاسبه مالیات می‌شود و استفاده نادرست از اینتادکست مالیاتی، یکی از مصادیق فرار مالیاتی به شمار می‌رود. رئیس کل سازمان امور مالیاتی در ادامه اعلام کرد که چهار هزار و ۲۸۴ دستگاه کارتخوان غیرتجاری نیز شناسایی شده‌اند که در عمل برای فعالیت‌های اقتصادی و تجاری مورد استناد قرار می‌گرفتند.

وی افزود: این موارد نیز پس از بررسی‌های سیستمی استخراج شده و فرآیند اصلاح یا رسیدگی به آنها آغاز شده است.

سبحانیان با اشاره به برخی نمونه‌های مغایرت‌های ثبت‌نامی گفت: در بررسی‌های انجام شده، مواردی نیز در حوزه آرایشگاه‌های زنانه مشاهده شده که رتبه ثبت‌شده آرایشگاه با مجوز یا فعالیت واقعی آنها مطابقت نداشت است. وی تأکید کرد که در همه این پرونده‌ها، ابتدا به مؤدی اطلاع‌رسانی می‌شود و فرصت اصلاح اطلاعات در اختیار او قرار می‌گیرد و تنها در صورت احراز تخلف، اقدام‌های بعدی انجام خواهد شد.

مالیات بر سوداگری وارد مرحله اجرا می‌شود

در ادامه نشست، سبحانیان از آماده

شدن زیرساخت‌های اجرای قانون مالیات بر سوداگری و بسته‌بازی خبر داد.

وی گفت: بخش عمده آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون در سازمان امور مالیاتی تدوین شده و بخشی نیز برای تصویب به هیات دولت ارسال شده است.

به گفته رئیس کل سازمان، هم‌زمان زیرساخت‌های نرم‌افزاری این قانون نیز در حال تکمیل است تا پس از نهایی شدن مقررات، امکان اجرای کامل آن فراهم شود.

«کارپوشه اقتصادی ایرانیان»؛ پایگاه جدید داده‌های اقتصادی

سبحانیان همچنین از توسعه «کارپوشه اقتصادی ایرانیان» به سامانه سازمان امور مالیاتی خبر داد، وی توضیح داد: در این سامانه، اطلاعات اقتصادی هر شخص در کارپوشه غیرتجاری به‌تدریج جمع می‌شود؛ از جمله مشخصات هویتی، اعضای خانوار، حساب‌های بانکی، تسهیلات، منابر درآمد، املاک، خودروها و سایر داده‌های اقتصادی که براساس قوانین در اختیار سازمان قرار می‌گیرد.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی تأکید کرد هدف از ایجاد این پایگاه، صرفاً وصول مالیات نیست، بلکه فراهم کردن زیرساخت حکمرانی مبتنی بر داده، مقابله با پول‌شویی، افزایش شفافیت اقتصادی و ارتقای کیفیت تصمیم‌گیری در کشور است. وی با اشاره به تأکید رئیس‌جمهور بر تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی موضوع ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و استفاده از داده‌های اقتصادی در حکمرانی داده‌محور گفت: اجرای کامل قانون پایانه‌های فروشگاه‌ای و سامانه مؤدیان، پایگاه اطلاعات مالیاتی، ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر سوداگری، پایگاه‌های داده را تکمیل می‌کند؛ نظامی که به گفته مسؤولان سازمان، قرار است سهم عمیری سنتی را کاهش داده و جای آن را به تحلیل داده و رسیدگی مبتنی بر ریسک بدهد.

سبحانیان بار دیگر تأکید کرد که خود را در افزایش شفافیت، کاهش اصطکاک با مؤدیان قانون‌مدار و تمرکز بر شناسایی فرارهای مالیاتی از طریق داده و فن‌آوری تعریف کرده است؛ مسیری که می‌تواند هم درآمد‌های پایدار دولت را تقویت کند و هم عدالت مالیاتی را ارتقا دهد.